

20.12.2006

Kliinisen auditoinnin asiantuntijaryhmä

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö tänään tekemällään päätöksellä asettanut auditointiorganisaatioista riippumattoman asiantuntijaryhmän auditointitoiminnan koordinoitua ja kehittämistä sekä auditointiohjelmien arviointia varten.

Toimikausi

1.1.2007 - 31.12.2009

Tausta

Säteilylain (592/1991) 39 c §:ssä säädettyt kliiniset auditoinnit ovat käynnistyneet hyvin ja tähän mennessä lähes kaikki säteilyä käyttävät terveydenhuollon yksiköt on kertaalleen auditoitu. STM:n asetuksen (423/2000) mukaan tavoitteena on pidettävä, että toiminnan harjoittajan säteilylle altistava toiminta tulisi kaikilta olennaisilta osiltaan auditoiduksi vähintään viiden vuoden välein. Kansainvälisesti vertaillen Suomi on kliinisten auditointien toteuttamisessa ollut selvästi edelläkävijän asemassa, mikä tuli hyvin esille jo Tampereella vuonna 2003 järjestetyssä kliinisen auditoinnin kansainvälisessä symposiumissa. Toimeenpanon hyvä toteutuminen perustuu pääosin siihen, että Suomessa on alan tärkeiden yhdistysten tuella pystytty luomaan toimiva organisaatio (Qualisan Oy), joka on kouluttanut tarvittavat auditointijat vapaaehtoisten ammattilaisten joukosta ja tarjonnut auditointipalveluja. Osatekijänä myönteiseen kehitykseen voidaan pitää myös sitä, että auditointitoiminnan koordinoitua ja kehittämistä sekä auditointiohjelmien arviointia varten on vuodesta 2003 toiminut STM:n asettama kliinisen auditoinnin asiantuntijaryhmä.

Ensimmäisinä töinään vuonna 2003 STM:n asiantuntijaryhmä valmisti suosituksen auditointien pätevyydestä, kokemuksesta ja riippumattomuudesta sekä auditointiryhmän kokoonpanosta. Koska lainsäädännössä kliinisten auditointien toteuttamista ei ole osoitettu minkään tietyn organisaation tehtäväksi, erityisesti alkuvaiheessa esiintyi runsaasti kiinnostusta auditointien toteuttamiseen myös muulla tavoin kuin Qualisan Oy:n palveluita käyttäen. Asiantuntijaryhmän perustamista pidettiin tämänkin vuoksi tärkeänä kliinisten auditointien yhdenmukaisuuden ja laadun varmistamiseksi, ja ryhmän laatima suositus on ollut osaltaan vaikuttamassa siihen, ettei auditointitoimintaa ole yritetty käynnistää riittämättömillä perusedellytyksillä.

Kun noin neljännes säteilyn käyttöpaikoista oli ensimmäisen kerran auditoitu, STM:n asiantuntijaryhmä teetti selvityksen auditointien toteutumisesta ja auditoinneissa annetuista suosituksista. Selvityksen tuloksia on monin tavoin hyödynnetty auditointimenettelyitä kehitettäessä ja valmistauduttaessa parhaillaan uuteen auditointikierrokseen. Viime syksynä ja tänä keväänä asiantuntijaryhmä on kutsunut kokouksiinsa ylimääräisiä alan asiantuntijoita ja valmistellut auditointiorganisaatiolle annettavia suosituksia auditointien painopistealueista ja siitä, miten auditointeja ryhmän näkemyksen mukaisesti tulisi kehittää valittujen tutkimus- ja hoitomenetelmien syvällisempään arviointiin. Tässä yhteydessä on annettu

suosituksia myös auditointeihin soveltuvista hyvän käytännön kriteereistä. Tämän vuoden loppuun mennessä ryhmä pyrkii selvittämään kliinisten auditointien ja isotooppilaboratorioiden akkreditointeihin liittyvien auditointien tarpeettomia päällekkäisyyksiä. Ryhmä on aktiivisesti tiedottanut toiminnastaan kotimaisissa ja kansainvälisissä tilaisuuksissa, ja seuraa kliinisten auditointien kehittymistä EU:n jäsenmaissa. Ryhmän toimintaa ja julkaisuja varten on ylläpidetty nettisivua (www.clinicalaudit.net).

Kliinisten auditointien ensimmäinen kierros on ollut enemmän tai vähemmän tilanteen kartoitusta ja auditointien sisällön kehittäminen ja vaikuttavuuden arvioinnit ovat vasta tiensä alussa. STM:n asettamalla valtakunnallisella, auditointiorganisaatioista riippumattomalla asiantuntijaryhmällä tulee yhä olemaan tärkeä merkitys auditointitoiminnan koordinoimisessa, tilanteen seurannassa, palautteen keräämisessä ja kehitysehdotuksien laadinnassa. Ryhmä on avainasemassa myös kansainvälisen kehityksen seurannassa ja hyödyntämisessä, ja toisaalta kotimaisen kehityksen tarvitseman kansainvälisen palautteen saamisessa.

Tavoitteet

Tavoitteena on kliinisten auditointien valtakunnallinen koordinointi ja kehittäminen lääketieteellisen säteilyn käytön tarpeita varten sekä hyvän laadun ja auditointikriteerien yhdenmukaisuuden edistäminen.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on:

- Seurata kliinisten auditointien toteutumista Suomessa sekä tehdä siitä valtakunnallisia yhteenvetoja
- Ottaa kantaa auditointiorganisaatioiden pätevyyteen
- Ottaa kantaa auditointien pätevyyteen ja koulutukseen
- Arvioida auditointikriteerien tarkoituksenmukaisuutta ja kattavuutta lääketieteellisen säteilyn käytön eri toimialoilla
- Tehdä ehdotuksia tutkimus- ja hoitokohtaisista auditoinnin erityistavoitteista ja edistää niiden käyttöönottoa kliinisissä auditoinneissa
- Arvioida terveydenhuollon muiden auditointi- ja arviointimenetelmien (mm. akkreditointiin, sertifiointiin, ja laatupalkintojärjestelmiin kuuluvat arvoinnit) merkittävyyttä kliinisen auditoinnin kannalta ja antaa suosituksia siitä, miten muita ulkoisia arviointeja voidaan hyödyntää kliinisessä auditoinnissa sekä
- Seurata kliinisten auditointien kansainvälistä kehitystä ja tehdä ehdotuksia Suomessa noudatetun käytännön kehittämiseksi.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Seppo Soimakallio, professori, KYS

Jäsenet:

Aapo Ahonen, osastonylilääkäri, HUS

Tuija Wigren, erikoislääkäri, TAYS

Tiina Lyyra-Laitinen, sairaalafyysikko, KYS

Kaj Ceder, röntgenhoitaja, HUS

Tuija Sinervo, pääarvioija, FINAS

Tuula Putus, ylilääkäri, sosiaali- ja terveysministeriö

Sihteeri:

Hannu Järvinen, johtava asiantuntija, STUK

Työryhmä kutsuu tarvittaessa kuultavaksi muita asiantuntijoita ja auditointiorganisaatioiden edustajia. Työryhmä voi teettää erillisselvityksiä jäsenillään tai ulkopuolisilla asiantuntijoilla.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman eri korvausta. Työryhmän menot maksetaan valtion talousarviomomentilta 33.01.21.14.

Peruspalveluministeri

Liisa Hyssälä

Hallitusneuvos

Raimo Salonen

LIITTEET

JAKELU

päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

sosiaali- ja terveysministeri Haatainen
valtiosihteeri Kostiainen
erityisavustaja Norrmén
valtiosihteeri Savolainen
erityisavustaja Tallavaara
kansliapäällikkö Välimäki
lääninhallitukset
STM/HAO
STM/TRO
STM/PSO
STM/TAO
STM/VIE
STM/Hare
STM/kirjaamo